TUYÊN NGÔN VỀ TIÊU CHÍ BẦU CỬ TỰ DO VÀ CÔNG BẰNG

Hội đồng Liên minh Nghị viện (Inter-Parliamentary Council) nhất trí thông qua tại phiên họp lần thứ 154

(Paris, ngày 26 tháng 3 năm 1994)

Hội đồng Liên minh Nghị viện,

Tái khẳng định tầm quan trọng của Tuyên ngôn Quốc tế Nhân quyền và Công ước Quốc tế về các Quyền Dân sự và Chính trị khẳng định rằng quyền lãnh đạo quốc gia phải dựa trên ý chí của nhân dân được thể hiện trong các cuộc bầu cử định kỳ và thực chất,

Công nhận và ủng hộ các nguyên tắc cơ bản liên quan đến bầu cử tự do và công bằng theo định kỳ đã được công nhận bởi các quốc gia trong các văn kiện nhân quyền phổ quát và khu vực, bao gồm quyền của mọi người được tham gia vào chính quyền của nước mình trực tiếp hoặc gián tiếp thông qua các đại biểu được tự do lựa chọn, quyền bỏ phiếu trong các cuộc bầu cử như vậy bằng bỏ phiếu kín, có cơ hội bình đẳng để trở thành ứng cử viên cho cuộc bầu cử, và đưa ra quan điểm chính trị của mình, riêng rẽ hoặc kết hợp với những người khác,

Ý thức được thực tế rằng mỗi quốc gia có quyền chủ quyền, phù hợp với ý chí của người dân, để tự do lựa chọn và phát triển hệ thống chính trị, xã hội, kinh tế và văn hóa riêng của mình mà không có sự can thiệp của các quốc gia khác, theo đúng Hiến chương Liên Hợp Quốc,

Mong muốn thúc đẩy việc thiết lập các hệ thống chính thể đại diện dân chủ, đa nguyên trên toàn thế giới,

Nhận thức rằng việc thành lập và tăng cường các quá trình và thể chế dân chủ là trách nhiệm chung của các chính quyền, các cử tri và các lực lượng chính trị có tổ chức, các cuộc bầu cử định kỳ và thực chất là một yếu tố cần thiết và không thể thiếu của những nỗ lực bền vững để bảo vệ các quyền và lợi ích của người dân và, như kinh nghiệm thực tế cho thấy, quyền của mọi người được tham gia vào chính quyền của nước mình là một yếu tố rất quan trọng trong việc thụ hưởng hiệu quả tất cả các quyền con người và tự do cơ bản,

Hoan nghênh vai trò mở rộng của Liên Hợp Quốc, Liên minh Nghị viện *(Inter-Parliamentary Union – IPU)*, các tổ chức và nghị viện khu vực, và các tổ chức phi chính phủ quốc tế và quốc gia trong việc hỗ trợ bầu cử theo đề nghị của các chính quyền,

Do đó, thông qua Tuyên ngôn sau đây về tiêu chí bầu cử tự do và công bằng, và thúc giục các chính phủ và nghị viện trên toàn thế giới tuân thủ các nguyên tắc và tiêu chuẩn đặt ra trong đó:

1. Các cuộc bầu cử tự do và công bằng

Trong bất kỳ nhà nước nào, quyền lãnh đạo của chính quyền chỉ có thể xuất phát từ ý chí của nhân dân được thể hiện trong các cuộc bầu cử thực chất, công bằng và tổ chức định kỳ trên cơ sở phổ thông đầu phiếu, bình đẳng và bỏ phiếu kín.

2. Các quyền bỏ phiếu và bầu cử

(1) Mọi công dân trưởng thành có quyền bỏ phiếu trong các cuộc bầu cử, trên cơ sở không phân biệt đối xử.

(2) Mọi công dân trưởng thành có quyền tiếp cận một thủ tục có hiệu quả, công bằng và không phân biệt đối xử đối với việc đăng ký cử tri.

(3) Không công dân nào đủ điều kiện mà bị từ chối quyền bỏ phiếu hoặc bị loại khỏi việc đăng ký làm cử tri, nếu không phù hợp với tiêu chí khách quan có thể kiểm chứng theo quy định của pháp luật, và với điều kiện là các biện pháp này phù hợp với các nghĩa vụ của nhà nước theo luật pháp quốc tế.

(4) Mỗi cá nhân bị từ chối quyền bầu cử hoặc được đăng ký làm cử tri thì có quyền khiếu nại đến một cơ quan có thẩm quyền để xem xét quyết định, sửa sai kịp thời và hiệu quả.

(5) Mỗi cử tri có quyền tiếp cận bình đẳng và hiệu quả đến một điểm bỏ phiếu để thực hiện quyền bỏ phiếu của mình.

(6) Mỗi cử tri có quyền bình đẳng với những người khác và lá phiếu của mình có trọng lượng tương đương với của những người khác.

(7) Quyền bỏ phiếu kín là tuyệt đối và không bị hạn chế trong bất kỳ hình thức nào.

3. Các quyền và trách nhiệm về ứng cử, đảng và chiến dịch vận động

(1) Mọi người đều có quyền tham gia vào chính quyền của đất nước mình và có cơ hội bình đẳng để trở thành một ứng cử viên trong cuộc bầu cử. Các tiêu chí để tham gia vào chính quyền được xác định phù hợp với hiến pháp và luật pháp quốc gia và không được trái với các nghĩa vụ quốc tế của nhà nước.

(2) Mọi người đều có quyền tham gia hoặc cùng với những người khác thành lập một đảng chính trị hoặc một tổ chức với mục đích cạnh tranh trong một cuộc bầu cử.

(3) Mọi người, một cách cá nhân và cùng với những người khác, có quyền:

- Bày tỏ quan điểm chính trị mà không bị can thiệp;
- Tìm kiếm, tiếp nhận, truyền tải thông tin và lựa chọn với thông tin đầy đủ;
- Di chuyển tự do trong cả nước để vận động cho cuộc bầu cử;
- Vận động trên cơ sở bình đẳng với các đảng chính trị khác, bao gồm cả đảng thành lập chính phủ hiện tại.

(4) Mỗi ứng cử viên cho cuộc bầu cử và mỗi đảng chính trị sẽ có cơ hội bình đẳng trong tiếp cận với các phương tiện truyền thông, đặc biệt là các phương tiện truyền thông đại chúng, để trình bày quan điểm chính trị của mình.

(5) Quyền an toàn của ứng viên liên quan đến tính mạng và tài sản của họ được công nhận và bảo vệ.

(6) Mỗi cá nhân và mỗi đảng chính trị có quyền được pháp luật bảo vệ và có cơ chế đối với các vi phạm các quyền chính trị và quyền bầu cử.

(7) Các quyền nêu trên chỉ có thể chịu những hạn chế có tính chất ngoại lệ, phù hợp với pháp luật và hợp lý cần thiết trong một xã hội dân chủ vì lợi ích của an ninh quốc gia hoặc trật tự công cộng, bảo vệ sức khỏe công cộng hoặc đạo đức hoặc bảo vệ các quyền và tự do của người khác, và với điều kiện chúng phù hợp với các nghĩa vụ theo luật quốc tế. Những hạn chế được phép về việc ứng cử, thành lập và hoạt động của các đảng chính trị và các quyền vận động chiến dịch tranh cử sẽ không được áp dụng để vi phạm các nguyên tắc không phân biệt đối xử vì lý do chủng tộc, màu da, giới tính, ngôn ngữ, tôn giáo, chính kiến hay quan điểm khác, nguồn gốc dân tộc hay xã hội, tài sản, hoặc tình trạng khác.

(8) Mỗi cá nhân hoặc đảng chính trị mà quyền về ứng cử, về hoạt động đảng hoặc chiến dịch vận động bị từ chối hoặc hạn chế được quyền khiếu nại với một cơ quan có thẩm quyền để xem xét quyết định và sửa lỗi kịp thời và hiệu quả.

(9) Các quyền về ứng cử, về hoạt động đảng và chiến dịch vận động đi kèm với các trách nhiệm với cộng đồng. Đặc biệt, không có ứng cử viên hoặc đảng phái chính trị nào được tham gia vào bạo lực.

(10) Mỗi ứng cử viên và chính đảng cạnh tranh trong một cuộc bầu cử phải tôn trọng các quyền và tự do của người khác.

(11) Mỗi ứng cử viên và chính đảng cạnh tranh trong một cuộc bầu cử sẽ chấp nhận kết quả của một cuộc bầu cử tự do và công bằng.

4. Các quyền và trách nhiệm của nhà nước

(1) Các nhà nước cần có những bước cần thiết về lập pháp và các biện pháp khác, phù hợp với quy trình hiến định của mình, để đảm bảo các quyền và khuôn khổ thể chế cho các cuộc bầu cử định kỳ và thực chất, tự do và công bằng, phù hợp với các nghĩa vụ của mình theo luật quốc tế. Đặc biệt, các nhà nước cần phải:

- Thiết lập một quy trình có hiệu quả, công bằng và không phân biệt đối xử đối với việc đăng ký cử tri;
- Xây dựng tiêu chí rõ ràng cho việc đăng ký cử tri, như tuổi tác, quốc tịch và nơi cư trú, và đảm bảo rằng các quy định này được áp dụng mà không có bất kỳ sự phân biệt nào;
- Bảo đảm cho sự hình thành và hoạt động tự do của các đảng chính trị, có thể quy định về nguồn ngân sách của các đảng chính trị và chiến dịch bầu cử, để đảm bảo

tách biệt đảng với nhà nước, và thiết lập các điều kiện cạnh tranh trong cuộc bầu cử lập pháp một cách công bằng;

- Khởi động hoặc tạo điều kiện cho các chương trình quốc gia về giáo dục công dân, để đảm bảo rằng người dân quen thuộc với các thủ tục và vấn đề bầu cử;

(2) Ngoài ra, các nhà nước nên có những chính sách cần thiết và các bước chế để đảm bảo đạt được dần dần và củng cố các mục tiêu dân chủ, kể cả thông qua việc thành lập một cơ chế trung lập, vô tư hoặc cân bằng cho việc quản lý của các cuộc bầu cử. Khi làm như vậy, họ nên, bên cạnh các việc khác:

- Đảm bảo rằng những người chịu trách nhiệm về những khía cạnh khác nhau của cuộc bầu cử được đào tạo và hành động một cách vô tư, và rằng các thủ tục bỏ phiếu thống nhất được thành lập và đã được biết đến bởi công chúng bỏ phiếu;

- Đảm bảo việc đăng ký cử tri, cập nhật các danh sách bầu cử và thủ tục bỏ phiếu, với sự hỗ trợ của các quan sát viên trong nước và quốc tế cho phù hợp;

- Khuyến khích các đảng, các ứng cử viên và các phương tiện truyền thông chấp nhận và áp dụng một quy tắc ứng xử để quản lý các chiến dịch tranh cử và thời gian bỏ phiếu;

- Đảm bảo tính liêm chính của các lá phiếu thông qua các biện pháp thích hợp để ngăn chặn việc bỏ phiếu nhiều lần hoặc bỏ phiếu bởi những người không có quyền;

- Đảm bảo tính liêm chính của quá trình kiểm đếm phiếu.

(3) Nhà nước phải tôn trọng và bảo đảm quyền con người của tất cả các cá nhân trong phạm vi lãnh thổ và thuộc quyền tài phán của mình. Trong thời gian của cuộc bầu cử, nhà nước và các cơ quan của nó, do đó, phải đảm bảo:

- Các quyền tự do đi lại, hội họp, lập hội và biểu đạt được tôn trọng, đặc biệt trong bối cảnh các cuộc biểu tình chính trị và các cuộc họp;

- Rằng các đảng và các ứng cử viên được tự do giao tiếp quan điểm của họ với các cử tri, và rằng họ được hưởng sự tiếp cận bình đẳng với các phương tiện truyền thông nhà nước và dịch vụ công cộng;

- Rằng các bước cần thiết được thực hiện để đảm bảo các phương tiện truyền thông nhà nước và dịch vụ công cộng không có sự thiên vị.

(4) Để cuộc bầu cử được công bằng, nhà nước nên có những biện pháp cần thiết để đảm bảo rằng các đảng và các ứng cử viên được hưởng các cơ hội hợp lý để trình bày cương lĩnh bầu cử của họ.

(5) Các nhà nước cần thực hiện tất cả các biện pháp cần thiết và phù hợp để đảm bảo rằng nguyên tắc bỏ phiếu kín được tôn trọng, và rằng các cử tri có thể bỏ phiếu tự do, không sợ hãi hay bị đe dọa.

(6) Hơn nữa, các cơ quan nhà nước phải đảm bảo rằng việc bỏ phiếu được tiến hành để tránh gian lận hoặc hành vi bất hợp pháp khác, rằng an ninh và sự toàn vẹn của quá trình này được duy trì, và kiểm đếm phiếu được thực hiện bởi nhân viên được đào tạo, chịu giám sát và / hoặc đối chứng vô tư.

(7) Các nhà nước cần thực hiện tất cả các biện pháp cần thiết và phù hợp để đảm bảo tính minh bạch trong toàn bộ quá trình bầu cử bao gồm, ví dụ, thông qua sự hiện diện của các đại diện của đảng và quan sát viên hợp lệ được công nhận.

(8) Các nhà nước cần có những biện pháp cần thiết để đảm bảo rằng các đảng, các ứng cử viên và những người ủng hộ hưởng công bằng bảo đảm an toàn, và rằng cơ quan nhà nước thực hiện các bước cần thiết để ngăn chặn bạo lực liên quan đến bầu cử.

(9) Các nhà nước cần đảm bảo rằng những vi phạm nhân quyền và các khiếu nại liên quan đến quá trình bầu cử được quyết định kịp thời trong khung thời gian của quá trình bầu cử và hiệu quả bởi một cơ quan độc lập và vô tư, chẳng hạn như một ủy ban bầu cử hoặc tòa án.